

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyszeri szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.

A szerkesztőség kéziratok elvételére és hirdetések kiadására nem állalkozik. Kiadóhivatalos matricák

Károly király lemondott az osztrák császárságról.

Osztrák-német köztársaság.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A késő délutáni órákban az osztrák-német nemzetgyűlés palotájának erkélyéről Seitz reichsrathi képviselő közölte a tüntető tömeggel, hogy a nemzetgyűlés elhatározta a köztársaság kikiáltását.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) A Károlyi-párt erkélyéről Vass János képviselő tudatta az ott megjelent rendőrség küldöttségével, hogy az osztrák császár lemondott az osztrák császárságról az osztrák köztársaság javára.

Megalakult a tót nemzeti tanács és csatlakozott a cseh nemzeti tanácshoz.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) Turócszentmátonból jelentik: Ma itt megalakult a tót nemzeti tanács és kihirdette a cseh nemzeti tanácshoz való csatlakozását.

A horvát árulás.

Élethalál harcot vivünk, tehát várható volt, hogy a horvát „testvérek” megint hátra fognak támadni, épp úgy, mint 1848-ban.

A dédelgetett, Bécsből hizlalt, a mi pénzünkön kitarított horvátok betörték ismét az anyaországba s rabolva, pusztítva nyomulnak előre.

Hiábavaló idővesztegetés volna most a multak hibáit feszegetni, Ugyanaz a gyengeség, amely a cseh árulókból nemzetközileg elismert hadviselő feleket teremtett, előidézte a horvátok telhetetlenségét is. Addig ígérték ezek is, azok is minden jót a horvátoknak, míg most mint a veszett kutyák lámbunkba harapnak.

Most tárgyaljon velük a híres „nemzeti tanács”, mondanánk, ha ideje volna most a bűnbak keresésének.

Most csak egy áll a magyar nemzet előtt: cselekedni, haladéktalanul, gyorsan és irgalmatlanul cselekedni.

Először is: félre minden ostoba és érzélgős félrendszerrel. Horvátország elszakította a fehér lapot, a magyar-horvát kiegyezést, Horvátország ezzel törvényen kívül helyezte önmagát és úgy kell elbánni vele, mint lázadókkal, fejségsértőkkel, betörőkkel szokás. Példát ad rá Anglia, ahogyan az angolok elbántak a fellázadt Indiával 1857-ben. Ha az angol az ideál, hát legyen az. Kövessük.

Talpra álljon az egész ország! Hiv-

jon fegyverbe a magyar király minden magyar honpolgárt. Ki karddal, ki hadfelszerelési gyárakban, ki a termelésnél, ki mire képes és mire hivatott, álljon egységes csatarendbe, mert

a haza veszélyben van!

Nem ilyen vagy olyan békéről, fegyverszünetről, hanem életünkről van szó!

Békés magyar falvak lakossága kénytelen a Dunántul menekülni. Télviz előtt, hidegben, esőben, fagyban ősz emberek, síró gyermekek és asszonyok menekülnek a betört hordák elől. Nemzeti tanács? Katonaszág kell ide és statárium!

— Mozduljon meg az egész ország! Fegyverre, magyarok!

Azokkal, akik bűnös könnyelműséggel ezt a gyalázatos árulást nem akadályozták meg, majd leszámolunk azután. Akik még biztatták is a rablókát aljas merényletükre, vagy szálljanak magukba, vagy ártalmatlanná kell őket tenni és aztán neki teljes erővel, irgalom és kimélet nélkül az árulóknak!

Mint 1848-ban Czuczor riadója süvitette:

A sikra magyarok!
 Fegyvert ragadjatok!
 Hazánkat újra meg kell váltani!

S e drága föld színét
 Borítsák szertesét
 Az árulóknak véres csontjai!

Feszült idegekkel, várva-várjuk a kormány azonnali és erélyes intézkedését. Nem az a fő már, hogy X vagy Y a miniszterelnök, aki rendelkezik. A nemzet életérdeke parancsol, ennek kell engedelmesskednünk mindnyájunknak.

Ugynevezett „testvéreink”, dédelgetett nép támadtak ellenünk, hitványul, orvul, gyáván. Itt nincs gondolkodás, nincs habozás, előre, felvenni a harcot, győzni és irgalmatlanul büntetni!

A fiumei olaszok az olasz flotta megérkezését várják.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) A fiumei kormányzóság palotájára és a középületekre kitűzték a horvát lobogót. Délután fél 2 órakor megjelent a várban Rojcscevic báró, az új kormányzó és kijelentette, hogy átveszi a város politikai kormányzását. Ez ellen az olasz nemzeti tanács tiltakozást jelentett be, hivatkozott arra, hogy Fiume mindig olasz város volt s így Olaszországhoz kíván csatlakozni. Az olasz nemzeti tanács ezután a népkertbe vonult, ahol 8-10000 ember jelenlétével gyűlést tartott. Majd az egész tüntető tömeg a tengerpartot lepte el, ott akarva megvárni az olasz flotta jelzett megérkezését.

Megmozdultunk mi is.

A Nemzetvédelmi Szövetség kiáltványa.

Napok óta tartja izgalomban az országot a főváros mozgalma. Nem célunk a pártoskodás, a széthuzás, de lehetetlen helyzet az országra, hogy most, mikor a lenni vagy nem lenni közt lehet csak választás, az ország sorsát egy pár 10000, jórészen terrorral összetartott és mesterségesen feligatott és félvezetett ember vezese.

Vörös rongyot hurcolnak a főváros utcáin nemzetiszínű lobogó helyett, a forradalmi Marseillet üvöltik a magyar Himnusz helyett, oda akarja adni vármegeinket az ellenségnek, megbecsteleníteni katonáinkat, kiszolgáltatni fegyvereinket, meggyalázná négy és fél esztendőn át diadalmas hadseregünket. Szégyenbe, gyalázatba akarja vinni azt a magyar nemzetet, melyet meg nem vertek soha, csak a széthullott szövetség kényszeríti saját érdekében az azonnali békétetésre.

Mi is békét akarunk, szabadságot, demokráciát, független, önálló Magyarországot, melyben a magyar nép legyen az ur, a magyar gondolat legyen szabad és a magyar érzés érvényesülhessen; de zsidó, szociálista, radikális uralmat nem tűr meg maga felett a magyar nép soha!

A szociálisták rikácsoló hada ellen megalkottuk a Nemzetvédelmi Bizottságot s ezzel a zsidókkal szemben fölállt a nép, a magyarság, e nemzet, melynek haragja és ereje el fogja söpörni zavarosban csak halászó elemet! Olvassátok csak el, *mit akar az egész magyar nép s mindenki, aki e hazában magyarul érez* s kinek szíve összedobban akkor, amikor a magyar nemzetet kell megvédeni. Arról van szó, a zsidóké legyen e Magyarország vagy pedig azoké, a magyaroké, akik szenvedtek, véreztek ezért a hazáért.

A kiáltvány, mely minden magyar emberhez szól, a következő:

A Nemzethez!

Polgártársak! Félre a pártoskodással, ezzel az ősmagyar átokkal, mert veszedelemben a haza, veszedelemben nemzeti létünk, közbiztonságunk, családi tűzhelyünk.

Négy évig álltunk a reánk kényszerített önvédelmi harcot — tengernyit szenvedtünk. Patakokban hullott a hősi magyar vér, sirba szálltak legjobbjaink százezrei, itt feketélik az özvegyek és árvák hada és e véres áldozat után félok, hogy belső meghasonlásunk miatt martalékul eshetnek felső vármegeink s tengerpartunk. Hát jog és igazság ez?

Es míg a nemzet vérig sértett lelke fájdaímának, az őt ért ütés zsibbadásának első pillanatában kábultva áll, addig önmagukról megfeledkezett gyászmagyarok csókolgatják a ránk zudított korbácsot, egymást tullicítva adnának mindent oda és „keleti Svájc” cégére alatt rongyokra tépnék az ősi hont.

Vakmerőségük nem ismer határt. A verjétköző munkásság önkényes kihasználásával, utcai terrorral meg akarják keríteni a közhatalmat, összezuzni minden ősi intézményt, magántulajdont, a családi tűzhely nyugalmát; reánk akarják szabadítani a polgári háború iszonyatait és romba dönteni Szent István Magyarországot.

Es mindezt a megtévesztő jelszó alatt, hogy ők Magyarország közvéleménye.

Torkig vagyunk. Ezt nem szabad tűrni tovább!

Az nem lehet, hogy egy maroknyi fékevesztett radikális végromlásba vigyen egy nemzetet. A lánckereskedők üzemeitől amugy is izzó lelkünk haragja nem engedi a nemzetet ráadásul még felforgató uralmuk rab igájába hajtani.

Nem akarjuk a négyévi szenvedés után a testvérvér omlását. Nem akarjuk az igazi demokrácia sárbatiprásával egy maroknyi csapat zsarnoki uralmát. Nem akarunk szovjeturalmat, bolsevikista terrort és polgárháborút.

Mi békét akarunk!

Törvényhozás útján és haladéktalanul akarjuk biztosítani a politikailag és gazdaságilag teljesen önálló és független Magyarországot. Ősi hazánk területi épségét. Akarjuk a belső rend és nyugalom megóvását. A király és a nemzet harmonikus egybeolvadásával ujjaépítését a demokratikus Magyarországnak; megóvását annak az ősi szellemnek, amely ezer éven át fentartotta ezt az országot és amelyben ezentul is mindenki párt- felekezeti és nyelvkülönbség nélkül megtalálja boldogulását. Ez a falu, a vidék, a középosztály, iparos, földműves, szellemi és testi munkás és hazánkhoz hű nemzetiségek lelkének elnémitott szava.

Polgártársak! Létünkben támadnak meg tömörüljünk! Szervezeteinkben tömörült több millió polgártárs bevonásával az ország tulnyomó többségének nevében megalakítottuk

a Nemzetvédelmi Szövetséget

Célunk: 1. Szóhoz juttatni a jelen válságos percekben az ország igazi és hamisítatlan közvéleményét; biztosítani annak súlyát, bebizonyítani ország-világ előtt, hogy a felforgató szellemű sajtó, a budapesti utcai tüntetések lármája nem az ország szava és a hivatlanul feltolakodó romboló elemek nem a mi vérünkkel való vér.

2. Megakadályozni a nemzetrontó felforgató elemek uralmát és ha erőszakoskodnak uralmuk ellen szegezi a nép millióinak megnyilatkozó akaratát.

3. Előkészíteni a parlament s a politikai élet megújítását olyan program alapján, amely felekezeti-, párt- és nemzetiségi különbség nélkül egyesíthesse a nemzet hivatott képviselőit a jövő Magyarország törvényes alapon való megteremtésére, a legmesszebbmenő szociális intézkedések és a nemzeti demokrácia, valamint a nemzetiségek jogos igényeiknek teljesítése alapján.

Részletes programját szövetségünk a legrövidebb időn belül viszi a nemzet elé.

Polgártársak! Mindenkinek, akinek drága ez a haza, s családi tűzhelyének biztonsága és nyugalma anyanyelv, párt- és felekezeti különbség nélkül ebben a táborban van a helye.

Te elcsigázott, kiuzsorázott polgár, te anya, aki epedve várod a csatából visszatérő gyermekedet, te nő, aki lesed férjed jöttét és ti, ott a végeken küzdő hősök mind, akik nem tűritek, hogy a véretekkel oltalmazott haza felforgatók martaléka legyen: ide jöjjetek. Egyesületek testületek, magánosok, akik csatlakozni akarnak, irjanak

a Nemzetvédelmi Szövetség Központi Bizottságának

Budapest, VIII. Üllői ut 14. II. 4.

Mozgalmunk nemcsak a fővárosban indult meg, hanem az egész ország minden részében tápraállította a velünk érzők hatalmas tömegét.

Budapest, 1918 október 29. é.

A Nemzetvédelmi Szövetség Központi Bizottsága.

Hadiadók behajtása s az új hadiadók.

Tegnap megkezdették a háborús adók 1919. évre való kivetéséhez szükséges adatok beszerzését.

A háborús adóktól az állam sokat vár. Hogy e reménye mennyiben teljesedett be, a tavalyi kivetés eredménye igazolja. Ez év májusban kezdték meg a kivetéseket s augusztusban fejezték be. Az eredmény így fest:

Olasziban hadinyereségadó 800.000 K, hadijövedelemadó 270.000, vagyoadó 240000 korona.

Velencén hadinyereségadó 220000, vagyoadó 10000, jövedelmi adó 18000 korona.

Ujvároson hadinyereségadó 1 millió, jövedelmi adó 350000, vagyoadó 100.000 korona. Van ezenkívül egy hadipótlék adó, amely az adók 60 százaléka, ennek kivétele most folyik s lesz egy hadiérték adó is.

A kivetéseket kis adókönyvekbe írták be s ezeket most kézbesítik ki. A hadiadók felét a kézbesítés után 15 napra köteles kifizetni az adós, különben 5 százalék kamatot fizet, ami olyan embereknek, akik 100000 korona adót fizetnek, sokat jelent. A kivetéseket a következők kezelik: Olaszit Tamás Gyula, Ujvárost Angyalffy Andor, Velencét és a bankok erdőit Andriška József.

A legtöbb hadiadót Czillér Imre nagykereskedő fogja fizetni, közel 200000 korona lesz ez, vagy Bognár Sándor nagykereskedő ugyanannyival. Utána következik Markovits Herman nagykereskedő 124000 és Molnár Andor 124000 korona adóval, utánuk Oláh Ferenc 93000 koronával. A befizetések javában folynak, a bankok mindent befizettek már, azután dr. Széchenyi Miklós gróf megyés püspök, Radu Demeter dr. g. kath. püspök is. Igen sokan nem fizettek, ezekre 5 százalékos büntetést rónak. A 60 százalékos hadipótlékra nézve még a kalkuláció sincs meg, csak a jövő év tavaszán történik meg.

A 60 százalékos hadipótlékot a föld és házosztályadó egy részére, a III. osztályú adóra, a nyilvános vállalatok adója s a tőkekamat adó után vetik ki. Nem esik ezen adó alá a házbéradó, a III. osztályú adó 10 százalékgig eső része (60 koronán alul), a IV. osztályú adó.

A város is kapott ajándékot. Az I. osztályú adót, a házi alkalmazottak adóját a városnak engedte át az állam s az után még községi pótlékot is vethet ki a város. Ne gondoljanak azonban itt százezrekre, ez az adó legfeljebb 20000 koronát jövedelmezhet a városnak.

Az adók kivétele lelkiismeretes utánjárással történik, ha szükséges, a könyveket is megvizsgálják. Ilyen könnyvizsgálatok már voltak is egyes cégeknek. Az eredmény kielégítő volt.

Haltenberger Vilmos kelme-festő és vegytisztító gyáranak második számú felvételi üzlete, Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

Kikiáltották a magyar köztársaságot. Elnök: gróf Károlyi Mihály.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) Éjjel fél két órakor jelentik:

Az egész helyőrség csatlakozott a nemzeti tanácshoz és kikiáltották a köztárságot. Gróf Károlyi Mihály lett a köztársaság elnöke, Környei fogalmazó a főkapitány.

Budapesten kitört a forradalom.

„Éljen a köztársaság! „Le a királlyal!” kiáltások a főváros utcáin.

Budapest, okt. 30. (Saját tudósítónktól.) A Károlyi párt helyiségét ellenőrző alezredes ma letartóztatott két katonatisztet, akik a pártban megjelentek. Az alezredes intézkedésére egy század katonaság közre fogta a letartóztatott két tisztet és elindult vele. — A Károlyi párt helyisége előtt álló beláthatatlan tüntető tömeg körülvette a századot és a két katonatisztet kiszabadította.

Este 8 órakor a Károlyi párt előtt álló néphez Friedrich István lelkesítő beszédet intézett, kijelentette, hogy az olasz fronton katonáink visszafordultak. Egy pár napig kell kitartani még s akkor Károlyi következik.

Ekkor érkezett a párt elé az államrendőrség egy küldöttsége, amelyet Buza Barna fogadott. Beszédében, amelyet úgy mondott el, hogy egy rendőrt átölelt, a következőket mondotta:

— A rendőrség ma már a népé. Tegnap csatlakozott a nemzeti tanácshoz a rendőrség, ma a posta és távirda, holnap csatlakozik a főváros. A katonatanács is teljes működésben van. A nemzeti tanácsnak uralomra kell kerülnie!

A hatalmas tüntető menet ezután megindult az Astoria szálloda felé, ahol a nemzeti tanács ülészik. A menet élén katonatisztek haladtak kivont karddal, utánuk katonák következtek, majd a tüntetők nagy tömege. A katonatisztek letépték sapkájukról a rozettát s ilyen kiáltások hallatszottak:

— Éljen a köztársaság! Le a királlyal!

Az Astoria előtt gróf Károlyi Mihály beszélt, majd a katonatanács egy tagja jelentette be, hogy Pólában ötszáz tengerész jelentkezett, akik bejelentették csatlakozásukat. Óriási éljenzés fogadta a bejelentést.

A menet ezután elindult a keleti pályaudvar felé. Utközben a Budapesti Hírlap szerkesztőségét megostromolták, — kövek, vasdarabok repültek a szerkesztőség épületére, az összes ablakokat beverték, számos lövés is elhangzott.

Tovább haladva a tüntetők utólérték egy menetszázadot, amely a horvát határra volt indítva s szintén a pályaudvar felé tartott. A tüntetők közrefogták a menetszázadot és visszatérésre kényszerítették.

A tüntetők egy csoportja a Budapest 72. számú postahivatalba nyomult be. Bu-

dapest ezen egyik legnagyobb hivatala kijelentette, hogy szintén csatlakozik a Nemzeti tanácshoz. Egy másik csoport a budapesti telefon központba hatolt be s az alkalmazottakat felszólította, hogy hagyja abba a munkát s csak a hírlapok részére engedte meg a kapcsolást ezt is csak kivételesen.

A tüntetés még mindig tart, fejleményei beláthatatlanok.

A Szabadegyetem

tegnapi estélyén két jeles előadó rendkívül értékes fejtegetései töltötték ki a műsort.

Dr Karácsonyi János püspök, a tudományos Akadémia tagja szokott alaposságával szólott a bolgár nép származásáról, mai helyén való letelepedéséről s a magyarokkal való rokonságáról. A VII. századbéli telepedők a Volga felső folyásától jöttek (innen kapták nevüket volgár bolgár) s törökök voltak, amit fejedelmek nevei s több szavuk bizonyít. Rokonságot mutatnak e nyelvi sajátosságok a Kazánban ma is élő csuvasok nyelvével és a magyar nyelvben ma is meglevő, kivált a földművelésre vonatkozó szókinccsel. A második érintkezési pont a besenyők vándorlása volt, kik a hun nyomás alatt megindulva egyaránt telepedtek le Bulgáriába és Magyarországra s egyaránt olvadtak bele, úgy a bolgár, mint a magyar népbe. A harmadik összeköttetést a kunok hozták létre, kik 1238 után a mongol-tatár hordák elől menekültek a két ország területére.

A mostani bolgárság már semmi rokonságot sem mutat. A bolgárok hosszú küzdelmek után meghódították a Duna és Hébusz hegység között lakó szlávokat, de ez lett a vesztlük, mert a háboruban megfogyatkozott bolgárság elvegyült a szláv tengerben. A mai bolgárok tiszta szlávok, kiktől a világszerte is nagyban elválaszt bennünket. Ma már csak távoli sógorok vagyunk, de ennek dacára ápolni kell az összeköttetést s átvenni hozzájuk a nyugati kultúrát.

Igen érdekes volt dr Kocsán János táblalabirónak széleskörű tudományos készültséggel megalapozott előadása is a becsület törvényes védelméről és a párviadalról. Élénk, tetszetős előadásban oldotta fel a tárgy komolyságát. Fejtegetéseinek alap gondolata az

volt, hogy eddigelé azért nem sikerült a párviadalt, ezt a barbár és célszerűtlen középkori szokást kiküszöbölni, mert törvényünk a becsületet, ezt a legnagyobb kincsünket nem részesíti kellő védelemben.

Rámutatott és a gyakorlatból vett példákkal illusztrálta az 1914 es, de különösen a Btk. hiányosságait. A német, francia, belga, olasz, norvég és finn törvények már többet tesznek, de még azoknál is tovább kellene menni, mert mindaddig, míg nincs kellő törvényes becsületvédelem, az emberek inkább alá fogják magukat vetni a társadalmi felfogásnak, mint a törvény uralmának. Szigorú törvényes becsületvédelem nélkül hiába hoznak a párviadal ellen drákói törvényeket, a bíró mindig az enyhítés felé fog hajlani.

A vasutas szindikátus kiáltványa.

Budapest, okt. 30. (Saját tudósítónktól) A vasutas szindikátus kiáltványt bocsátott ki, amelyben hangsúlyozza azt a rettenetes veszedelmet, mely az országot fenyegeti. Ne keressük most, hogy e veszedelemért ki a felelős, cselekednünk kell.

— Elhatároztuk — mondja a kiáltvány — hogy minden erőnkkel azon leszünk, hogy a háborút ozonnal befejezhessük és a rendelkezésre álló összes eszközökkel utját álljuk az anarchiának. Magyarország élelmiszer szállításáról feltétlenül gondoskodnunk kell. Mindnyájunknak egyesülnünk kell a védelem elhárítására.

A nagyváradi vasutasok értekezlete.

A nagyváradi vasutasok tegnap értekezletet tartottak s azon több felszólalás után a következő határozatot hozták:

1. Csatlakoznak a Nemzeti Tanácshoz s rendelkezéseinek magukat alávetik;
2. a német prédavonatokat Romániából nem indítják tovább;
3. követelik a Nagyváradon állomásozó 70-es katonák leszerelését.

* Kolozsváron nemzeti tanács alakult. Kolozsvárról jelentik: Hétfőn délután megalakult a nemzeti tanács, amely ugyanaz nap a szinkörben nagygyűlést tartott. A gyűlésen beszédet mondott Apáthy Béla egyetemi tanár, Janovics Jenő szinigazgató és Szentmiklóssy Jenő lapszerkesztő. A nagygyűlés határozatot fogadott el, melyben követeli az önálló független Magyarországot és a magyar katonák azonnali hazahozatalát. A gyűlés után nagy tüntetés volt.

Tüntetések Bécsben a dinasztia és Andrassy külügyminiszter ellen.

Forradalmi utcai jelenetek a császár városban.

Bécs, október 30. Az izgalom ma elérte tetőpontját, az uralkodó dinasztia és gróf Andrassy külügyminiszter ellen estére nagy tüntetést várnak. A Hofburg összes kapuit lezárták, a délelőttre hirdetett képviselőház ülését a nagy izgalomra való tekintettel elhalasztották.

A pártvezérek értekezletén Lamasch miniszterelnök kijelentette, hogy tiltakozik azon vád ellen, hogy esküszegést követtünk volna el. Ugy a német kormányt, mint a német császárt újabb békelépésünkről huszonnyolc órával a jegyzékünk elküldése előtt értesítettük.

Ezalatt az egyetemi ifjuság nagygyűlésre ült össze, hogy állást foglaljon a Németországtól való elszakadás ellen. A gyűlésen egy főhadnagy kijelentette, hogy feloldottnak tekinti magát letett esküjétől s ezentúl a szabad Német-Ausztria katonájának tekinti magát.

Le Andrassyval!

Éljen Németország! Kiáltotta a tömeg.

Ezután a tüntetők a képviselőház előtt sorakoztak. A képviselő-

házon lengő sárga-fekete lobogót eltávolították s helyébe a nagynémet lobogót tűztek.

A tömeg innen a külügyminiszterium elé vonult, de a rendőrség útját állta.

Délután fél 4 órakor az alsóausztriai tartománygyűlés ült össze, hogy döntsön Német-Ausztria jövődő soráról.

A radikálisok indítványt nyújtottak be Német-Ausztriának köztársaságá való kikiáltása érdekében.

A tartománygyűlés épülete előtt tizezrekre menő tömeg gyülekezett, a rendőri szolgálat vezetését katonatisztek vették át. A katonatisztek letépték sapkájukról az osztrák császári jelvényt s német birodalmi színű szalagot tettek hejére.

Wolf képviselő az erkélyről beszédet tartott a tömegnek, amelyben kijelentette: olyan határozatot fogunk hozni, amely minden németet ki fog elégiteni.

Közokirathamisítással vádolt bírósági hivatalnok.

Tegnap tárgyalta Hermann Aladár elnöke alatt a nagyváradi törvényszék Lepacsek János margittai járásbírói irnok bűnügyét, aki közokirathamisítással volt vádozva. A tanács tagjai voltak: Vajnovszky Vince és dr. Poyvár Sándor törvényszéki bírák, jegyző Bolcas Agoston. A vádhatóságot dr. Nesztor József kir. ügyész képviselte, védő dr. Papp Károly ügyvéd volt.

A bűnügy a háborus viszonyok talajából nőtt ki. Egy fiatalkoru járásbírói díjnok cukorjegyeket hozott el a margittai község-házáról a közlélmzési ügyosztálytól. A jegyeken csak a cukor mennyiségét kellett ki tölteni, hogy beválthatók legyenek. Erre használta fel a járásbírói hivatalos nyálbszámlóit s így kitöltve a jegyeket, elajándékozta a telekkönyvi ügyosztály hivatalnokainak. Így jutott két jegyhez Lepacsek János is, ki azokat be is váltotta, de csakhamar rájöttek a hamisításra. A díjnok beismerte, hogy a hamisítást ő követte el, majd megváltoztatta vallomását s kijelentette, hogy a hamisítást Lepacsekkel együtt követték el, aki így tudta, hogy hamisított jegyeket vált be. Az egyik cukorjegy 8, a másik 5 kiló cukorról szól s a kérdés a körül forgott, ki nyomta reá a 8 és 5-ös számot a jegyre s így ki követte el a közokirathamisítást, amit a törvény 3 évi börtönnel büntet.

Az ügyész azzal vádolta Lepacseket,

hogy ő hamisította, legalább is tudta, hogy hamisított jegyeket vált be!

A vádhatóság hivatkozott dr. Halász Elemér főszolgabíróra és Hraball Ottó vezető járásbíróra, akik előtt a vádlott állítólag beismerést tett.

A vádlott tagadta a hamisítást s hogy tudta volna azt, hogy hamisított jegyeket hoz forgalomba.

Dr. Halász Elemér elmondotta vallomásában, hogy felkereste a járásbírói vezetőjét s tudomására hozta, hogy bírósági hivatalnokok hamisított cukorjegyeket hoztak forgalomba. Ekkor bejött Lepacsek és kérte, hogy ne indítson eljárást, amit a főszolgabíró meg is ígért. Benne nem keltette azt az impressziót a vádlott, mintha ő is részes volna a hamisításban. Különben a községnek oly nagy volt a megtakarított cukorállománya, hogy az a pár kiló cukor nem befolyásolhatta a község ellátását s így a kár bekövetkezése ki volt zárva.

Hraball Ottó vezető járásbíró határozottan állítja, hogy a vádlott előtte nem ismerte be a hamisítást, de már arra nem emlékszik határozottan, hogy a vádlott beismerte e előtte azt, hogy tudott a cukorjegyek hamis voltáról, mielőtt azokat beváltotta.

Mihalovics István bírósági hivatalnok vallomásában előadta, hogy az illető fiatalkoru díjnok beismerte előtte, hogy a hamisítást egyedül követte el s már készen adta át Lepacseknek.

Magyar János hivatalszolga vallotta,

hogy a bírósági számozóhoz, amivel a hamisítást elkövezték, bárki hozzájuthatott, mert nem őrizte senki.

Az ügyész fenntartotta a vádat. A védő hivatkozott arra, hogy a vádlott ellen csak a fiatalkoru tettes vallomása szól, aki már csak azért sem érdemel hitelt, mert vallomását többször megváltoztatta. De semmi esetre sem lehet szó itt közokirathamisításról, mert a cukorjegyek nincsenek aláírva, csak a község bélyegzőjével lenyomtatva, tehát ez a cukorjegy nem közokirat, de kár sincs s így a törvényt nem lehet alkalmazni.

A törvényszék felmentette Lepacsek járnost mindkét vád alól, mert nem látott a bűnösség mellett semmi bizonyítékot. Az ügyész fellebbezett.

HIREK

Tilos a sirok kivilágítása Halottak napján.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala közhirre teszi, hogy a járványbizottság, 6151-1918. eln. szám alatt hozott határozatával a spanyol járványra való tekintettel a temetőben, a sirok kivilágítását s mindennemű gyülekezést eltiltott s úgy intézkedett, hogy Halottak napján a temetők csak nappal délután 4 óráig lesznek nyitva. Délután 4 órakor a temetők kapui bezáratnak, oda senki be nem bocsátatik.

Amidőn a rendőrkapitányi hivatal a nagyközönség tudomására hozza ezt, közli azt is, hogy ez évben a hősök sírjánál semminemű ünnepély nem lesz, a város koszoruját a hősök sírjára minden ünnepélyesség nélkül fogják elhelyezni.

A fentebbi tilalom szigorú betartása iránt a rendőrkapitányi hivatal kellő intézkedéseket fog tenni.

Nagyvárad, 1918 október 29-én.

Rendőrkapitányi hivatal.

* A Katolikus Kör testületileg vonul Belopotoczky sírjához. Istenben boldogult Belopotoczky Kálmán dr. püspök sírjának meglátogatása végett november 1-én, pénteken, Mindszentek napján, délelőtt fél-tizenegy órakor gyülekeznek a tagok a világi alelnök lakásán (Kórház-u. 4), ahonnan az olasz temetőbe vonulnak ki az alapító sírjához. Az elnökség kéri a tagokat, hogy minél számosabban jelenjenek meg.

* Negyven Károlyista katonatisztet letartóztattak. Budapestről jelentik: Ma este egy Rákóczi-úti házban letartóztattak negyven katonatisztet, akik a nemzeti tanácshoz csatlakoztak. A letartóztatott tiszteteket Komáromba vitték.

* Kiténtetett tiszték. A király Kálina János 101. gy. e. beli tart. századost a Ferencz József rend hadidiszitményes lovagkeresztjével, Pap József, szintén 101. gy. e. beli tart. hadnagyot és Ernst József 37. gy. e. beli tartalékos főhadnagyot pedig legfelsőbb dícsérő elismerésével tüntette ki.

ESZÉK LÁNGOKBAN ÁLL.

Horvát bandák Baranya-, Tolna-, Somogy- és Zalamegyéket veszélyeztetik.

Zászlóaljaink elindultak a bandák megfékezésére.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) A Nap jelenti: Baranya-Tolna-, Somogy- és Zalavármegyék lakosságának életét és biztonságát a horvát betörések veszélyeztetik. Eszék lángokban áll, a horvát bandák Csáktornya elfoglalására törekednek, a zöld káder már Baranyában garázdálkodik. Horvátországgal és Szlavóniával minden vasuti és postai összeköttetés megszűnt.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) Barcsról jelentik: Gyékényes és Csáktornya között betört fosztogató horvát bandák megfékezésére Pécsről, Kaposvárról, Nagykanizsáról megfelelő csapatokat rendeltek ki. Több zászlóalj utnak indult.

Németország elzárta határait Ausztria felé.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) Drezdából jelentik: Az Ausztriával való német határt elzárták és szigorú őrizet alá helyezték. Salzburg határán a német őrseget megerősítették és a német állampolgároknak megtiltották, hogy az osztrák határt átlépjék.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Szászországból Csehországba és viszont irányuló egész vasuti forgalmat beszüntették. Berlinből a mai gyorsvonat már nem indult el Bécsbe.

Lloyd George november 2-án nyilatkozik a békeajánlatról és fegyverszünetről.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: Lloyd George november 2-án a polgármesterek banketijén nagy külpolitikai beszédet mond, amelyben nyilatkozni fog a központi hatalmak békeajánlatáról és a fegyverszünet feltételeiről.

Megcáfolják az osztrák császár lemondásáról és a köztársaság kikiáltásáról szóló hirt.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Illetékes helyen megcáfolják azt a hirt, mely szerint az osztrák császár lemondott volna. Egyben kijelentik, hogy egyetlen pont sem kiáltotta ki a köztársaságot.

Olaszország megszállott területét kiűritjük.

Budapest, október 30. (Hivatalos.) Olasz harcér. A velencei síkságon angolok és olaszok folytatták előnyomulásukat. Mindennemű harci eszköz fölhasználásával sikerült nekik a Montellótól északra és délre lévő betörési pontokat tetemesen kiterjeszteni.

Számolva a népek tusáját befejező fegyverszünet és béke létrehozására irányuló többször kifejezésre jutott elhatározásunkkal, olasz földön harcoló csapataink ki fogják üríteni a megszállott területet.

A vezérkar főnöke.

A bécsi helyőrségnek nincs élelmiszere.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Ma délután Prisnavcsi ezredes megjelent a képviselőházban és a képviselőkkel közölte, hogy a bécsi helyőrség már csak néhány napra való élelmiszerral rendelkezik. Felkérte a képviselőházat, azonnal gondoskodjanak ahelyőrség ellátásáról, különben a rend fenntartásáért nem vállal felelősséget.

FELHIVÁS

az összes állami, vármegyei és városi tisztviselőkhöz!

Felkérjük a nagyváradi köztisztviselő kartársakat, hogy rendkívül fontos ügyek megbeszélése végett ma este fél 9 órakor a Városi Kávéház külön termében megjelenni sziveskedjenek. Jánossy Gyula h. rendőr-főkapitány. Antal Sándor közlélemezési osztályvezető.

A nagyváradi magánalkalmazottak, pénzügyintézeti tisztviselők, tisztviselőnők pénteken délután 6 órakor a kereskedelmi és iparkamara dísztermében nagygyűlést tart. Tekintettel a tárgy nagy fontosságára a szervezőbizottság az összes kartársak megjelenését kéri.

A nagyváradi függetlenségi párt választmányi tagjait felkérem, hogy a ma 31-én délután 5 órakor az Ipartestület helyiségében tartandó választmányi ülésén megjelenni sziveskedjenek. Dr. Stocker elnök.

Nagy Endre mai revüje a politikai helyzetéről.

Sokkal alkalmasabb időben nem jöhetett volna Nagyváradra Nagy Endre, mint ma, mikor az idegek végső feszültségével vitáznak és tépelődnek az emberek azon, hogy mi lesz sorsa a magyarnak ebben a kavargó világfelfordulásban. Olvassuk a budapesti lapokban, hogy zsufolásig megtelt tegnapelőtt a budapesti Orsz. Zeneakadémia díszterme, ahol Nagy Endre az ő mélyenlátó szellemességének szikrázó ötlettraktáival világította meg a politikai helyzetet, a cseh, szlovák, a jugoszláv kérdést és a magyar jövődőt. Ott voltak a 48-as alkotmánypárti, Károlyi-párti, néppárti, radikális, szociáldemokraták, feministák és a fővárosi társadalom színe-java. Mert a mostani khatikus viszonyok közt megengyhülés hallgatni Nagy Endrét, aki bátor igazmondással elevenére tapint az eseményeknek és a nagy idők törpe nagyságainak.

És ahogy minden eddigi budapesti jelentősebb sikere után tette, most is hazajött Váradra Nagy Endre. Sem a mostani budapesti izgalmas események, sem a rossz vasuti közlekedés nem riasztotta vissza attól, hogy a politikai és szociális harcok idején mindig előljáróba Nagyváradra le ne jöjjön és itt is ne hallassa az ő orakulumát. És az eddigi érdeklődés bizonyosság rá, hogy a Katholikus Körben ma este 8 órakor tartandó estélyen ott lesz Nagyvárad minden politikai, társadalmi és kulturális tényezője. És ott lesznek büszkélkedve az ő régi és új fegyvertársai a váradi írók és ujságírók, a kiknek szeretetét, becsülését Dutka Ákos, a mi országos híró poétánk fogja tolmácsolni.

A még meglevő jobb helyekre a jegyket ma este 6 óráig lehet megváltani a Központi Ujság és Jegyirodában, este pedig a Katholikus Kör pénztáránál.

* Gyarmathy Viktor pénzügyigazgató A hivatalos lap királyi kéziratot közli, melyben dr. Vargyasi Gyarmathy Viktor kir. tanácsos, nagyváradi pénzügyigazgató helyettest pénzügyigazgatóvá nevezte ki.

A budapesti államrendőrség csatlakozása a nemzeti tanácshoz.

Hirlapelkobzásban nem vesznek részt. — Béketüntetés nem akadályoznak meg.

Budapest, október 30. (Saját tudósítónktól.) Ma délután 4 órakor az államrendőrség 400—500 embere gyűlést tartott a főkapitányság szomszédságában levő Venezia-kávéházban.

Szilárd rendőrkapitány a jelenlevők általános tetszése közben indítványozta, hogy az államrendőrség csatlakozzék a nemzeti tanácshoz.

Dr Pál György fogalmazó a rendőrség szabadszervezetének állásfoglalását ismertette. A rendőrség elhatározta, hogy nem kobjoz el többé lapokat s a békésen felvonuló tömegek tüntetését a jövőben nem akadályozza meg. Végül határozati javaslatot fogadtak el, amelyben egyhangúlag kimondják, hogy csatlakoznak a nemzeti tanácshoz.

* **Beélbe járványorvos kell.** A beéli előjáróság táviratilag jelentette az alispánnak, hogy a spanyolbetegség annyira elterjedt, hogy oda járványorvos kell. Móricz Ernő dr főorvos azonnal intézkedett s járványorvost küldött ki Beélbe.

* **Felemelték a tisztviselő étkező árait.** Nagyvárad város tanácsülésén Lukács Ödön főjegyző előterjesztést tett, hogy a tisztviselő-étkező deficitel dolgozik a mai ételárak mellett s egy évben mintegy 100 ezer koronát kell ráfizetni. Ezért javasolja, hogy az ételárakat mérsékelten emeljék. A tanács elfogadta a főjegyző előterjesztéseit s ahhoz képest az igazolvánnyal bíró tisztviselők részére a következő árakat állapította meg: a két fogásos ebéd árát változatlanul meghagyta 3 K 60 fillérben, a három fogásos ebéd árát 4 K 60 fillérről 5 koronára, a négy fogásos ebéd árát 7 koronáról 8 koronára emelte. A nem igazolványos étkezők jelenlegi magasabb árait pedig 25 százalékkal emelték fel. Még így is ráfizet a város az étkezőre, de mégsem oly nagy összeget, mint a mai árak mellett. A mostani emelés folytán tulajdonképpen olyanok lesznek az árak, mint az étkező megnyitása után volt, de amelyet azóta leszállítottak.

* **Jól megérdemelt jutalom.** A városi közéletmezői ügyosztály az élelmiszerjegyek kiállításával, segéderők felhasználása mellett óriási munkát végzett. Az egész munkát Ardos Frigyes tanár és Szabó Sándor tanító vezetése alatt ment végbe. A városi tanács méltányolva a nagy és terhes munkát, úgy Ardos Frigyesnek, mint Szabó Sándornak, elismerésének nyilvántartása mellett 500—500 K jutalmat szavazott meg.

* **Jótekonycélú adományozások.** Dr Fráter Imre egészségügyi főtanácsos, dr Konrád Béla fia, Péter elhalálozása alkalmából koszorúmegváltás címen az „Ingyentej” céljaira 50 K-t adományozott. — Lovag Sperker Ferenc jószágkormányzó a Monte di Valle Bellán hősi halált halt Imre fia halál-ese alkalmából a Vörös Kereszt és az „Ingyentej” céljaira 100 K-t ajándékozott.

* **Röviden szóljon a távirat.** A kereskedelmi miniszter tegnap megkereste a város polgármesterét s a vármegye alispánját, hogy a hivatalos táviratokat a tisztviselők csak rövidesen szövegezzék s minden felesleges szót hagyjanak ki a táviratból, mert a távirat túlterhelte. — Nem szabad táviratolni, csak igazoltan mulhatatlan esetekben.

* **Az utcai lámpák eloltása repülő támadás esetén.** A netaláni repülő-támadások esetére elrendelt óvintézkedések között van az is, hogy az adott jelre a villamos utcai világítását azonnal szüntessék le s az utcai lámpákat rögtön oltják ki. Az erre vonatkozó rendelkezést a nagyvárad városi vilámlastelep igazgatójának is kézbesítették, aki erre nézve tegnap előterjesztést tett a városi tanácsnak. Kifejtette, hogy az utcai lámpák azonnali kioltását nem lehet keresztülvinni, nemcsak azért, mert ez nagy pánikot idézne elő, de azért sem, mert a lámpák eloltása 23 helyen történhet csak, végül pedig veszélyes a lámpák rögtöni eloltása a gépek miatt, csupán annyit lehetne azonnal megtenni, hogy a 150 voltot felére redukálják. Tizenöt perc alatt azonban keresztülvethető az összes utcai világítás kioltása. Eről Rimanóczy Kálmán villamos igazgató a katonai állomásparancsnokságot is értesítette, ahol jelentését tudomásul vették. A tanács szintén tudomásul vette az igazgató jelentését.

* **Kevés haszon, nagy büntetés.** E cím alatt megírtuk az igazságügyszolgálatás rovatban, hogy Scawartz Armin gyulai kereskedő és Gallai Nándort árdragítás miatt fejenként 14—14 napi fogházra és 1000—1000 korona pénzbüntetésre ítélte a törvényszék és ezt az ítéletet a tábla jóváhagyta. A cikkbe csak úgy került bele Krámer Aron nagyvárad kereskedő neve, mert ő vette meg az árukat. Krámer Aron kérésére megírjuk itt, hogy az ő üzletének reputációját ez a per nem érintette s ez ügyben ez a cég félként nem szerepelt és nem is szerepelhetett.

* **Uj egészségügyi hadnagy.** A király Szegly László 4 ik honvédegyalozredbeli egészségügyi zászlóst hadnaggyá nevezte ki.

* **A villamos vasut tarifaemelése.** A Nagyvárad Városi Vasut tarifaemelésének a kérdése már többször foglalkoztatta Nagyvárad város törvényhatóságát. A vasut társaság kérte a villamos vasut személytarifájának 12 fillérről 20 fillérré és 22 fillérről 30 fillérré emelését s a teherforgalomnál is a tarifa felemelését. A legutóbbi tárgyaláson a törvényhatóság kiadta az ügyet véleményezés végett a jogügyi szakbizottságnak, a mely a személytarifa emelését elfogadásra ajánlja, a teherforgalomra pedig véleményezi, hogy a váradvelencei állomástól a nagypiacéri vasutállomásig métermázsánként 16 fillér, a nagypiacéri állomástól pedig 500 méterig 8 fillér, ezenfelül pedig 16 fillér fuvardíj számít-

tassék. A városi tanács a jogügyi szakbizottság véleményét terjeszti a közgyűlés elé. — Így talán elfogadja a törvényhatóság a már a múlt év december hónapja óta huzódó kérdést.

* **Özv. Tóth Mihályné temetése.** Néhai Tóth Mihályné szül. Bartsch Juliska temetése kedden nagy részvét mellett ment végbe Szalárdon, a kastély disztermében volt felállítva a nagydiszú ravatal, a melyen ketős masszív diszes ércsarkophágban virágok között nyugodott az elhunyt fiatal urinő, a beszentelésen számosan vettek részt Nagyváradról és Biharmegyéből, megjelentek a Tóth és Bartsch családok tagjai, a beszentelés után Nagyváradra szállították az elhunytat és az olasz plébánia templomban diszes mennyezetes ravatalra helyezték, a temetési szertartás Nagyváradon tegnap délután 9 órakor ment végbe nagy résztvevő közönség jelenlétében, a templomot egészen megtöltötte a résztvevők nagy száma, ottan voltak a gyászborult család tagjai, továbbá Weiterschütz János, Lausch Károly, Schenker, Grosz, Jellinek, Debreczy Imre, Wiener Jenő, Tatár Zoltán, Rózsavölgyi László, dr Medvigy Gábor, Balázsovits Jenő, Horváth, Varró Domokos, Millye Gyula, Bige Gyula, Korbély, Élő János, Benesik Sándor, Gaszner Károly, Frólich János, dr Morvay Zsigmond, stb. stb. A beszentelést Imrik Zoltán c. kanonok végezte segédlettel, a mely után a nagydiszú sarcophágot feltették a négyes fogatu impozáns barokstilű fekete üvegszarkocsira és elől a nagyszámu koszorúkkal borított virágkocsival megindult az impozáns gyászmenet az olasz temetőbe, a hol a családi sírboltban helyezték végső nyugalomra.

A nagydiszú temetést Veiszlovits Adolf és Fia első nagyváradai temetkezési vállalata nagy figyelemmel és pontossággal rendezte.

* **Meghalt az árpádi jegyző.** Nyolc napi súlyos szenvedés után tegnap hajnalban 30 éves korában meghalt Enghy Zoltán árpádi községi jegyző. A járványos influenzában betegedett meg, amely később komplikálódott s megölte a fiatal jegyzőt. Ma délután temetik Árpádon.

* **Életbelépett a tisztviselők adósságait konvertáló törvény.** A hivatalos lap a pénzügyminiszter rendeletét közli az 1918. XXII. t. k. életbelépéséről. A miniszter a közszolgálati alkalmazottak és nyugdíjasok hivatali járandóságait terhelő tartozások rendezéséről és hitelszükségleteiknek kielégítéséről szóló törvényt 1918 október 29-én lépteti életbe. A törvény szerint ezután csak az 1918. október 29 előtt keletkezett olyan követelések tekintetében lehet a tisztviselői illetményekre végrehajtást vezetni, amelyek eze előtt, vagy az életbelépéstől számított 3 hónap alatt jegyezték fel, vagy amelyeket a hitelező ez idő alatt a Pénzügyügyi Központnál szabályszerűen bejelent.

* **Koszorúmegváltás.** Idősb Zigre Miklós elhunyt alkalmából Imrik Kornélia zene tanárnő koszorúmegváltás címen 20 koronát adományozott az anya és csecsemővédelem céljaira.

Jánosházi Antal koszorúmegváltás címen Jánosházi János elhunyt alkalmából a hősi halált halt tanítók özvegyei és árvái javára 80 koronát adományozott.

Színház.

A színház műsora:

Csütörtök: II. József császár. (Első előadás)

Péntek: II. József császár.

Szombat délután: Leányvásár.

Szombat este: II. József császár.

Vasárnap délután: Szobalány.

Vasárnap este: Hejehuja báró.

II. József császár. A Habsburg uralkodó boldog, mert kedvenc terveinek kivitelével foglalkozhatik, népeket akar boldogítani, de azt úgy teszi, hogy nem számol a népek nemzeti érzékenységével. Ezért passzív rezisztenciába mennek mindenütt, különösen Magyarországon, ahol a Rab Ráby esetéhez hasonló dolgok esnek meg a császár kiküldöttével. II. József, aki meg se koronáztatja magát Magyarországon s ezért kalapos királynak hívják a költők, elveszti a játszmát a politikában, de csalódás éri a szerelemben is, mert Lichtenstein Eleonóra hercegnő (Hevesi Mariska) is falhoz állítja s orránál fogva vezeti. Egy nagy koncepciójú uralkodó jóindulatu kezdéseinek kicsinyes összeomlása a Szomorj Dezső szubjektív drámájának meséje, amelynek a különös, lázas és virtuóz nyelvezet, rapszódikus előadási mód adnak érdekességet. Tóth Elek adja a császárt, Hevesi Mariska a hercegnőt, Bihari Ákos IX. Pius pápát. Három este van kitűzve az érdekes darab, amely a Nemzeti színházban van műsoron.

URÁNIA mozgó- színház	MA Egy vak leány története. Este 7 órai kezdettel.
------------------------------------	---

Igazságszolgáltatás.

Esküdtek november második felére.

A királyi törvényszék tanácsa Mór Pál dr. táblabíró elnöklésével tegnap sorsolta ki az esküdteket, akik november második felében teljesítenek szolgálatot.

Rendes esküdtek lettek: Benedek Dávid marhakereskedő, Czillér Imre kereskedő, Grósz Ignác kocsi gyártó, Porcsalmi Samu mérnök, Tallódi Sándor Mezőtelegd, Csizsár Lajos Bihar, Goldstein Albert Kismarja, Csepregi Mihály Nagyszalonta, Szilágyi István Bihardiószeg, Szökőcs János Székelyhid, Egri Adolf Nagyvárád, Dávid Mihály Élesd, Gsáky György Nagyszalonta, Grósz Márton szatócs, Balla Károly szabó, Stern S. Endre kefekötő, Stern Ede szállító, Plander Sándor magánzó, Pintér Sándor ács, Darabanth György szabó, Blum Lipót szatócs, Bognár Sándor borkereskedő, Szabó Sándor igazgató.

Helyettes esküdtek lettek: Mezey Márton fakereskedő, Blattner Adolf szobafestő, Mártonffy Zoltán tanító, Oláry Gyula kereskedő, Bodnár Lajos bádógos, Herczegh Lajos kerékgyártó, Friedmann Izidor szabó, Somogyi Géza főerdész, Hódl János kádár, Hegyesi Gusztáv gazdálkodó.

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR.	Feloldás szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY
--	--

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r.t.

Legújabb fűzőket legolcsóbban Kesztenbaum Juliskánál

lehet beszerezni.

Rákóczi-ut, (Korona
gyógyszertár mellett)

Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

VISZKETEGSÉGET, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a dr.
FLESCH-féle törvényesen védett

„Skaboform“-kenőcs.

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétetes dr. Flesch-félét kérjünk.

Próbátégely 4 K, nagy tégely
6 K, családi adag 15 korona.

Nagyvárád és vidéke részére főraktár:

„CSILLAG“-gyógyszertár
Hlatky Endre-utca (Zöldfa-u.)
Nagyvárádon.

Fésűk

tartós, finom anyagból.

Bontó-, sűrű-, still-fésűk,
hajtűk, hajcsattok, oldal- és
kontyfésűk, kefék, bőrárúk,
pipere és toillete szükségle-
tek legjobb beszerzési helye

Fésű- és diszműáruház Saspassage 42.

Nebelthau A. utóda Szabó J.

Javítások eszközöltetnek.

„Halottak napjára“

Finom kiállítású

KOSZORUIM

elkészültek, s ajánlom a nagyérdemű
közönség szíves figyelmébe s ké-
rem megrendelésüket.

Szolid árak, finom kiszolgálás.

Fehér Etelka

modern virágcsarnoka
Rákóczi-ut, Stepper-
cukrászdával szembe.

Telefon: 16-85 sz.

APOLLÓ
mozgó-
színház

MA
A szerető.

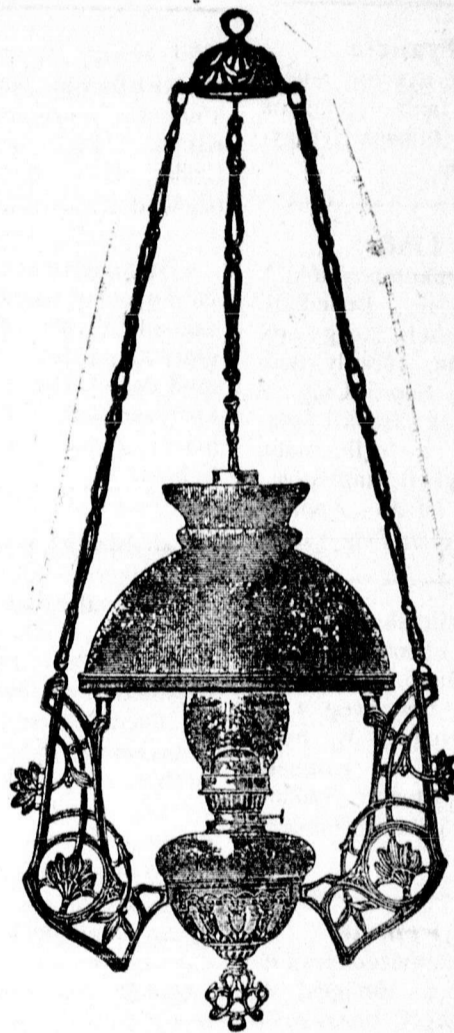
Előadások kezdete hétköznap 5,
szombat, vasár- és ünnepnap
délután 3 órakor.

VIGADÓ
mozgó-
színház

MA
Egy vak leány története.

Este 7 órai kezdettel.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Teáskészlet szíves tálcával	40.-
Kávékészlet	40.-
Feketekávé készlet szíves tálcával	40.-
Mosdókészlet finom majolika sz. felsz.	80.-
Főző lábasok tűzálló	6.-
Főző fazék tűzálló	5, 6, 7, 8, 9, 10.-
Befőtteskészlet finom aranyozással felsz.	40.-
Függőlámpa csigás felszerelve	60.-
Falitűkör szíves aranyozással	40.-
Ebédőkészlet szíves aranyozással 6 szem.	300.-
Ebédőkészlet szíves finom minátval 100 részes, teáskészlettel együtt	500.-

Diszműárak, majolika disztárgyak,
valódi cobald diszműárak, terak-
kotta figurák, chinaezüst és alpacca
ezüst árak

legnagyobb választékban.

Képkerekezés, ablaküvegezés.
Eladás nagyban és kicsinyben.

Árak viszonteladónak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa és diszmű-
áru nagy gyári raktára Nagyvárád,
Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13.

Telefon 3-72.

Telefon 3-72.

◆ **APRÓ HIRDETÉSEK.** ◆

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Fajbelga
húsnyalak eladók. Iklódpuszta. Telefon 495.

Elveszett
csúrhére járó egyéves szőke koca-malac, nyomra vezető 20 korona jutalomban részesül Wallner Ferenc fodrásznál, Kolozsvári-utca 36.

Francia
és olasz nyelvet felelőséggel tanít intelligens urileány Lukács György-utca 34.

Likőr
és rumkomposztók, Chartreuse, Benediktiner, Allasch, Meggy stb. essentiák. Törköly, Szilvórium, Seprő, Cognac-kivonatok használati utasítással a legfinomabb minőségben kaphatók: Farkas István „Apolló” drogeriában, Nagyvárad.

Poloskairtó
Moksín biztos, kipróbált, megbízható poloskák irására. Kis üveg 4 K, középüveg 8 K, nagy üveg 14 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Pemete
és hársfamézcukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszer-tárában, a városháza mellett.

Tavaszi
szepiők, májfoltok, bőrvörösség, kiütés, mitesszerek ellen biztos az IPO-krém. Ára 5 kor. és szappan Vióra átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Egy borotva valódi solingeni ezüstacél 12 kor.

Egy nagy tartós szobaseprű erős fanyéllal 7.50 K. Piaci táskák 7 K-tól feljebb minden árban kaphatók.

Ruhafesték
feltétlen jó minőség csomagja 50 fillér. kipróbált finomabb minőség 70 fillér. **Viszonteladónak 100 csomag vételnél 50 százalék engedmény.** Kapható a „BÉKA”-boltban, Zöldfa-utcán.

Villamos berendezést legolcsóbban vállal Hagymási. Telefon 1404 és 532.

Téli karalábét és olasz-káposztát nagyobb mennyiségben házhoz szállítunk maximális árban. Megrendelhető Moskovits Adolf és Fiainál. Telefon 15-08.

Női, leány és gyermekkabátok, blousok kötények, keztük, harisnyák legolcsóbban: Czillér Imre nagyáruházában.

Spanyolnátha járványoknál betegszobákban *lenyó (borovicska) szobailat* kitűnő dezinficiáló permetező szer kapható Farkas István Apolló drogeriájában.

Ne dobja ki pénzét új ruháért, mert a kiadónan bevátruhafelekkel régi ruhadarabjait kicsi pénzért házilag írtetheti. Egy levél ára 70 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszer-tárában, a városháza mellett.

Fényképészeti lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Tyukszemirtó három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B. sz.

Ruhaszövetek, selymek, bársonyok, szörmeujdonságok, szőnyeg és fehérműek legolcsóbban Czillér Imre nagyáruházában.

Mocsáry Sándor

törv. bej. cég.

Villany-, gáz- és vízvezetékszerelő, bronzműves, bádogos, lakatos, műszerész és galvanizáló. Irógép, kerékpár-, gramofonjavító és nikkelező.

Iroda és raktár:
Zöldfa-utca 8. Telefon 1404.

Ipartelep:
Szent János-u. 22. Telefon 532

Felső Kereskedelmi és Polgári iskolából kimaradt tanulókat magánvizsgára előkészít felelőséggel

a Középiskolai Előkészítő

Donát-tanfolyam

Beöthy Ödön-utca 30. sz. Telefon 1000.

Új kereskedelmi tanfolyam

hölgyek részére (gyors- és gépírás, számtan, könyvvitel, helyes és szépírás) szeptember 15-től kezdve a DONÁT-féle tanfolyamban Beöthy Ödön-utca 30. Telefon 1000.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD, Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon: 11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója.

Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrovidebb idő alatt elkészítetnek.

HIRDETMÉNY!

Tudomására hozom Nagyvárad város és Biharmegye közönségének, hogy a Városi Kávéházamat eladtam és a visszamaradt

kávéházi italokat nagybani áron bocsájtom a t. fogyasztóközönség rendelkezésére azon megjegyzéssel, hogy a borokból 10 üvegnél kevesebb nem kapható. Helybeli megrendelőimnek üvegenként 10 fillér különcdíj ellenében kívánságára már házhoz is szállítom.

Kérem azonnali szives megrendelésüket, mert nagyon sajnálnám, ha a későbbi jelentkezőket már nem volna módomban kiszolgálni.

HERCZ IMRE

Rákóczi-ut 12. (Apolló-palota.)

Telefon 4-38.

Telefon 4-38.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉK:

FEHÉR BOROK: Palugyai Leányka 12.50, Palugyai Rizling 12.50, Palugyai Chateau 12.50, Domány Rizling 12.50, Domány Magyarádi 12.50, Domány Zöldszilvany 12.50, Hg. Windisch-Graetz 12.50. Beretvás: Ezerjő 13.50, Beretvás Zamatos 13.50 kor.

TOKAJI BOROK: Aszu 0.5 l. 25, Szamorodni 0.5 l. 12.50, Szamorodni 0.25 l. 7 K.

VÖRÖS BOROK: Bordeaux Beretvás 0.7 l. 13.50, Chateau Windischgraetz 0.7 l. 13.50, Egri Vörös Tokaji Bortermelő rt. 0.7 l. 13.50 kor.

KÜLFÖLDI BOROK: Malaga 0.7 l. 38.00, Sherry 0.7 l. 38 kor.

PEZSGŐK: Törley, Dietzl, Palugyai, Transilvan, Goldeck, üvegenként 36 kor.

LIKŐRÖK: Triple Sec, Sherry Brandi, Cordiol Medok, Curasso, Allasch, Különféle francia likőrök, Gyomorerősítők, literenként 58 korona.

Az árak üvegcserevel, vagy üvegenként 2 korona betéttel értendők.

Kicsinybeni eladásra, főlerakatom JANO-VICS IGNACZ bodega üzletében Rákóczi-ut városi kávéházzal szemben, a fent jelzett árak mellett beszerezhetők.

A Sajtó hölgybizottság

könyv és lapterjesztő vállalata: a Kossuth Lajos-utcai trafikban

ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mielőtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN

Támogassuk ezen új vállalatot!!!

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. **Csillárok**, 1/2 wattos ivlámpapótlók 2000 gyertyafényig. **Villamos motorok** nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.

A telep telefonja 514.

Főszerelő telefonja 55.